

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kritéria hodnocení

Jednoznačnost kritérií

Kritéria musí být formulována tak, **aby se podle nich mohlo jednoznačně rozhodnout, zda zkoušený ověřovanou kompetenci má nebo nemá**. Neměla by umožňovat vícery výklad, aby mohla být aplikována při každém hodnocení pokud možno stejně, aby neumožňovala výraznější rozdíly v nárocích na zkoušené.

Kritérium by mělo být formulováno ve smyslu „zhotovit, určit, změřit, vypočítat, zkontrolovat, navrhnout apod.“, tedy **v dokonavém infinitivu**, aby bylo **použitelné pro zadání úkolu**.

U každého kritéria je třeba rozhodnout, je-li účelné ho pro posouzení úspěšného vytvoření blíže určit, případně zpřesnit jeho **vlastnostmi, parametry, povolenými odchylkami, uvedením normy** atd. Pokud je obsahem kritéria popis nebo vysvětlení, je vhodné uvést **hlediska, podle nichž se posoudí správnost** popisu či vysvětlení.

Zpřesňující údaje je třeba zformulovat tak, aby byly přímo součástí textu kritérií. Zpřesnění by rozhodně nemělo vést k tomu, že by se muselo často aktualizovat, což by zkracovalo platnost standardu.

Příklady vhodného zpřesnění formulací kritérií hodnocení

<i>Žehlit</i>	<i>Vyžehlit sako</i>
<i>Vypočítat velikost komínu</i>	<i>Vypočítat velikost průřezové plochy komínového průduchu podle ČSN 73 4201</i>
<i>Kontrolovat kouřovody</i>	<i>Zkontrolovat stav a správnou funkci kouřovodu pro nejméně dva druhy paliv podle ČSN 73 4201</i>
<i>Popsat rozdělení pohřebišť</i>	<i>Popsat rozdělení pohřebišť podle druhů hrobů a dělení lidských ostatků</i>
<i>Plánovat audity pro ...</i>	<i>Připravit program auditu a plán auditu pro...</i>
<i>Navrhovat vzdělávání pracovníků</i>	<i>Vyhledat a navrhnout vhodné vzdělávací akce pro zadané pracovní pozice</i>
<i>Omítat stěny</i>	<i>Omítnout strop a stěnu jádrovou omítkou; kontrolovat parametry omítek (odchylka lícovaného povrchu omítek kontrolovaná průměrnou latí délky 2000 mm – hrubá</i>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<i>omítka: +/- 5 mm, hladká omítka: +/- 2,5 mm) (parametry či odchylky mohou být v tabulce v pokynech pro realizaci zkoušky)</i>
--	--

Zohlednění obecných kompetencí v kritériích hodnocení

Protože **obecné kompetence až na výjimky nejsou v kvalifikačním standardu explicitně uvedeny**, ale jsou integrovány v rámci odborných specifických kompetencí, **musí být v kritériích ověřování odborných specifických kompetencí uplatněna kritéria ověřující jejich „obecnou“ část.**

Např. kompetence „poskytování informací o pojistných produktech“ by v kritériích hodnocení měla mít zahrnuto mj. např.

„srozumitelně vysvětlit...“,

„přizpůsobit styl jednání sociální a vzdělanostní skupině klienta“,

„naslouchat klientovi a využít to jako zpětnou vazbu pro nabídku“. Znamená to, že při tvorbě hodnotícího standardu dílčí kvalifikace musí být **zdrojem** nejen kvalifikační standard příslušné dílčí kvalifikace, ale **i obecné kompetence (měkké i odborné) stanovené pro adekvátní typovou pozici** (v NSP jsou na rozdíl od NSK obecné kompetence u typových pozic samostatně formulované).

Závaznost kritérií

U každé kompetence je třeba uvést, zda pro její prokázání je třeba splnit všechna uvedená kritéria, nebo jen některá z nich, případně jejich kombinace.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Písemné testy jako způsob ověřování

Písemný test (dále jen testy) **umožňuje ověřit pouze znalosti**, resp. znalostní složku kompetencí (až na výjimky např. psychotesty). Proto **nemůže být v rámci jedné dílčí kvalifikace jediným způsobem ověřování**, ale musí být kombinován s ještě jiným způsobem ověřování.

Výhody testů

- Umožňují ověřit široké spektrum znalostí, např. různé předpisy, pravidla, ale i jiné znalosti.
- Umožňují požadované znalosti ověřit relativně rychle více uchazečům najednou, čímž zlevňují zkoušku.

Nevýhody testů

- Riziko povrchních znalostí bez porozumění principům.
- Riziko, že výběr testových otázek nezaručí ověření všech potřebných znalostí.
- Riziko „kolování“ testů se správnými odpověďmi mezi zájemci o dílčí kvalifikaci.

Tyto výhody i nevýhody je třeba mít na paměti, a pokud tvůrci standardů uvažují o aplikaci testů jako způsobu ověřování, tak na ně upozornit a dobře je zvážit. Pokud bude rozhodnuto o použití testů, je třeba do hodnoticího standardu **do pokynů pro realizaci zkoušky uvést následující pravidla**, která by měla uvedená rizika minimalizovat:

Pravidla pro aplikaci písemných testů jako způsobu ověřování

Soubor otázek pro testy stanovuje autorizovaná osoba podle požadavků hodnoticího standardu. Musí přitom splňovat následující pravidla:

- Testy pro jednotlivé uchazeče musí být **generovány z dostatečně velkého souboru otázek**, aby bylo umožněno řádově několik desítek různě sestavených testů.
- Při každé zkoušce **musí být ověřeny všechny kompetence kvalifikačního standardu**. To znamená, že v případě, kdy se některé kompetence nebo kritéria ověřují pomocí testů, musí být splněny následující dvě podmínky:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

B1. Pro celkový soubor otázek, z něhož se generují jednotlivé testy:

Pro každé kritérium existuje několik otázek.

B2. Pro jednotlivé vygenerované testy:

Každý uchazeč má ve svém testu pro každé kritérium (u něhož je test způsobem ověření a v návaznosti na pokyn o tom, která kritéria je třeba u zkoušky splnit) alespoň jednu otázku.

Autorizovaná osoba také může použít test, aniž by byl v hodnoticím standardu explicitně uveden. **Stačí, je-li u více kritérií hodnocení uveden jako způsob ověření písemná forma bez další specifikace.** Proto je třeba výše uvedená pravidla do pokynů pro realizaci zkoušky uvést i v těchto případech (nebo písemný způsob ověření specifikovat jinak než testem).

Další pravidla:

- Pokud to bude požadovat zástupce autorizujícího orgánu, lze do pokynů pro realizaci zkoušky uvést, že „zájemce o autorizaci je povinen předložit, spolu se žádostí o autorizaci, soubor testových otázek“.
- Pokud to bude požadovat sektorová rada nebo zástupce autorizujícího orgánu, lze do pokynů pro realizaci zkoušky uvést, že „autorizovaná osoba zveřejní soubor konkrétně formulovaných témat charakterizujících jednotlivé otázky (nikoliv varianty konkrétních testů, nikoliv nabídky odpovědí a nikoliv správné odpovědi)“.
- Tvůrci hodnoticího standardu mohou (po dohodě s autorizujícím orgánem) rozhodnout, že testy budou generovány z jednoho společného souboru otázek platného pro všechny autorizované osoby. Tento soubor otázek není součástí hodnoticího standardu, ale v pokynech pro realizaci zkoušky bude uvedeno (po dohodě s autorizujícím orgánem), že „součástí zkoušky jsou testy generované ze společného souboru testových otázek“ s odkazem, že tento soubor je spravován autorizujícím orgánem.